2020

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

Руйхатга олинди:
№ БД-5510200-3.03
2021 йил "04" 06

Соғликни сақлаш вазирлиги
121-сонли буйруғи
2021 йил "04" 06

3.03 ПЕДИАТРИЯ
МОДУЛИ ДАСТУРИ
НЕОНАТОЛОГИЯ

Билим соҳаси:	500000	Соғликни сақлаш ва ижтимоий таъминот
Таълим соҳаси:	510000	Соғликни сақлаш
Таълим йўналиши:	5510200	Педиатрия иши

Тошкент – 202_

Тузувчилар:

Рахманкулова З.Ж.	ТошПТИ,"Неонатология" кафедраси доценти, т.ф.д.
Ходжамова Н.К.	ТошПТИ,"Неонатология" кафедраси доценти, PhD

Тақризчилар:

Шамансурова Э.А.–	Тошкент Педиатрия Тиббиёт институти Амбулатория тиббиёти ва ЖТ кафедраси мудири, т.ф.д., профессор
Насирова У.Ф.–	Тиббиёт ходимларининг касбий малакасини ривожлантириш маркази, Неонатология кафедраси мудири, Республика бош неонатологи, т.ф.д., доцент

Модул дастури Тошкент Педиатрия тиббиёт институтида ишлаб чиқилган.

Модул дастури ТошПТИ Кенгашида кўриб чиқилган ва тавсия қилинган (2021 йил " _27_ " _январдаги_ " _8_ " – сонли баённома).

Модул дастури Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги тиббиёт ва фармацевтика узлуксиз касбий таълими муассасаларарo Мувофиқлаштириш кенгашининг 2021 йил " 13 " апрел даги " 3 " – сонли баённома билан маъқулланган.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2021 йил " 4 " июн даги " 121 " – сонли буйруғининг 1 – иловаси билан модул дастури рўйхати тасдиқланган.

1. Ўқув модулининг долзарблиги ва олий таълимдаги ўрни

Неонатология модули ўқув режанинг клиника олди модуллари блокига тааллуқли бўлиб, 5 – курсда ўқитилади ва умумий амалиёт педиатрида тиббий билимлар асосини шакллантиришда муҳим аҳамиятга эга.

Ўқув дастурининг долзарблиги амалиётга асосланган ва муаммоларга йўналтирилган ёндошув асосида амалий тиббий ёрдамнинг замонавий эҳтиёжларидан келиб чиқиб, ўқув материаллари ва жараёнлар Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш тизимининг ва мутахассисликнинг ўзига хос касбий эҳтиёжларига қаратилган. Дастур асосий ва энг янги адабиётлардан, чет эл олимларининг таржима қилинган адабиётларидан, миллий ва жаҳон стандартлари асосида тузилган меъёрий ҳужжатлардан, шу билан бир қаторда, бирламчи тиббий-санитария ёрдами доирасидаги меъёрий ҳужжатлар асосида тузилди.

Ўзбекистонда Соғлиқни Сақлаш реформасининг бош мақсади – янги туғилган чақалоқларда ўлим ва касалланиш кўрсаткичларини камайтириш, оналар ва болалар соғлиғини муҳофаза қилишдир. Ўзбекистонда перинатал, чақалоқлар ўлими кўрсаткичларини камайтириш учун сифатли перинатал ёрдамдан фойдаланиш йўлга қўйилди. Янги туғилган чақалоқларга кўрсатиладиган асосий ёрдам кўп тармоқли бўлиб, барча туғруқ қабул қилинадиган ва чақалоқларни парваришлайдиган тиббий муассасаларда миллий даволаш протоколлари асосида ташкиллаштирилган бўлиши керак.
Ушбу дастурда ЖССТнинг охирги маълумотларига асосан, янги туғилган чақалоқларни парваришлаш асослари ҳақида маълумотлар; кўкрак сути билан овқатлантириш ва унинг афзалликлари; кичик вазнли чақалоқлар ва муддатига етмай туғилган чақалоқлар ҳақида маълумотлар ёритиб берилган.

Неонатология модули янги туғилган чақалоқлар, анатомо-физиологик хусусиятларини, замонавий парвариш асосларини, чақалоқлар касалликларини ташхис қилишнинг илмий методологик асосларини шакллантиришни ўрганишга замин яратади.

Модул дастури тиббий таълим сохасининг Ўзбекистон Республикаси Давлат таълим стандарти, Педиатрия иши бакалавриат таълим йўналишининг Малака талабларига асосланган ҳолда тузилган. Мазкур модул дастури мавзулари тиббиёт олий таълим муассасалари бакалавриат босқичи клиника олди модулларининг дастур мавзулари билан узвий боғлиқ ҳолда яратилади.

2. Ўқув модулининг мақсади ва вазифалари

2.1. Модулнинг мақсади – Талабаларга неонатология йўналиши бўйича янги туғилган чақалоқларни адаптация даврида барча чегаравий ҳолатларни, адаптация жараёнларида қиёсий ташхислашни, патологик ҳолатларни ажратишни, бирламчи ва кундалик парвариш асосларини, кичик вазнли чақалоқлар парваришини, соғлом ва касал туғилган чақалоқлар организмнинг ишлаш механизмларини билиш, чақалоқлар касалликларини эрта диагностикасини, замонавий ташхисот ва даволаш, профилактика

усулларини, тўғри реабилитация олиб боришни илмий методологик асосларини ўргатиш.

2. Модулнинг вазифалари:

- Янги туғилган чақалоқлар анатомо-физиологик хусусиятлари, Ўзбекистонда неонатол хизматни ташкиллаштириш, янги туғилган чақалоқ кўруви ва клиник текширишнинг ўзига хос хусусиятлари;
- Янги туғилган чақалоқлар етуклик даражасини бахолаш, ҳомила ичи ривожланишидан орқада қолиш, ҳомила ривожланишини орқада қолган чақалоқлар ЖССТ тавсияларига асосан парваришлаш;
- Янги туғилган чақалоқларнинг мослашуви, чегаравий холатлари, чақалоқлик даврининг физиологик феноменлари, янги туғилган чақалоқларни бирламчи ва кундалик парвариши, туғруқ залида чақалоққа бирламчи ёрдам, чақалоқлар иммунизацияси, янги туғилган чақалоқларни кўкрак сути билан энтерал ва парентерал озиқлантириш тамойиллари.
- Кичик вазнли чақалоқлар парвариш, овқатлантириш, умумий педиатр амалиётида зарур бўладиган кичик вазнли чақалоқларни даволаш, ташхислаш ҳажмини мустақил аниқлаш ва бажариш кўникмаларини шакллантириш;
- Чақалоқлик даврида юзага келиши мумкин бўлган шошилинч холатларда кўрсатиладиган юқори малакали, замонавий, тиббий ёрдам кўникмаларини шакллантириш;

Фан бўйича талабаларнинг билим кўникма ва малакаларига қуйидаги талаблар қўйилади.

2.3. ***Модул бўйича талабаларнинг тасаввур, билим ва кўникмаларига қўйиладиган талаблар:***

Талаба:

Цикл якунида

– Янги туғилган чақалоқлар, чегаравий холатлар, кузатиладиган касалликлар, замонавий таснифи, олиб келувчи хавф омиллари, клиник кечишлари, асоратлари, ташхисот, замонавий даволаш усуллари, профилактикасини и назарий асослари, олдини олиш чора тадбирлари, усуллари ***ҳақида тасаввурга эга бўлиши;***

– Туғруқ залида муддатига етиб ва муддатидан олдин туғилган, кичик вазнли чақалоқларни кўригини ўтказиш, клиник ҳолатини баҳолаш, ҳаёт учун хавфли шароитларда уларнинг ҳаётий функцияларини сақлаб қолиш ва тиклашни;

– Тиббий ёрдам стандартларини инобатга олган холда муддатига етиб ва муддатидан олдин туғилган чақалоқларга тиббий ёрдам кўрсатишда клиник тавсиялар (даволаш протоколлари)га мувофиқ лаборатор ва инструментал текширувларни олиб бориш, рационал овқатлантириш ва парваришлашни таьминлаш, касалликларининг профилактикасини билиш ва санитар гигиеник чора тадбирларни ўтказиш;

- Тиббий хужжатларни юритиш, муассаса ва беморлар тўғрисидаги маълумотларни сир тутиш, иш фаолиятини режалаштириш, рақамли технологиялардан фойдаланган ҳолда маълумотларни таҳлил қилиш
- Шошилинч ҳолатларда ҳолатларда реанимация муолажаларни ўтказишни ***билиши керак.***
- Неонатал ва перинатал ўлимни таҳлил қилиш;
- Чақалоқлар учун кўкрак сути билан озиқлантиришни амалга оширишни таъминлаш.
- Ўпка вентиляцияси билан юрак билвосита массаж техникасини билиш, реанимация самарадорлигини баҳолаш;
- Чақалоқларни саломатлик ва хавф гуруҳларини аниқлаш;
- Туғруқ залида ва бўлимда чақалоқни парваришлаш;
- Муддатига етиб ва муддатига етмай туғилган чақалоқларда Амбу қопчасини ишлатиш;
- Ўпка сунъий вентиляциясини (ЎСВ) ўтказиш;
- Иммунопрофилактикани ўтказиш;
- Муддатига етиб ва муддатига етмай туғилган чақалоқларни овқатлантириш ҳажмини ва эҳтиёжини ҳисоблаш усуллари;
- Парентерал овқатлантиришни ҳисоблаш;
- Онага болани овқатлантиришда кўкракка қўйиш техникасини ўргатиш ***кўникмаларига эга бўлиши керак.***

3. Асосий қисм

3.1. Модулдаги маъруза машғулотлари мавзулари ва мазмуни, ташкил бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар.

Маъруза машғулотлари мультимедиа қурилмалари билан жиҳозланган маъруза залларида бир нечта академик гуруҳга бир ўқитувчи томонидан ўтказилади.

1-мавзу. Перинатологиянинг долзарб муаммолари.

Перинатологияга кириш. Болалар хуқуқлари конвенцияси. Перинатология дефенициялари. Антенатал патология. Ўзбекистонда неонатологиянинг долзарб муаммолари. Перинатологияда ЖССТ парвариш тавсиялари.

2-мавзу. Перинатал асфиксия.

Хомила ичи гипоксияси. Янги туғилган чақалоқлар асфиксияси. Янги туғилган чақалоқлар асфиксияси эрта диагностикаси ва профилактикасини замонавий талқини. Реанимация ва интенсив даволашни халқаро мезонлари. Постасфиксик синдром.

3-мавзу. Янги туғилган чақалоқларни туғма ва орттирилган сариқликлари қиёсий ташхисоти.

Билирубин алмашинуви. Чақалоқлар гемолитик касалликлари. Классификацияси. Патогенез масалалари. Қиёсий ташхисоти. Даволаш асослари.

4-мавзу. Респиратор дистресс синдром (РДС).

Респиратор дистресс синдромни турли шаклларини классификацияси, клиникаси ва дифференциал диагностикаси. Респиратор дистресс синдромни оғирлик даражасини баҳолаш. Ўпка касалликларини даволаш ва профилактикасини замонавий асослари.

3.2. Модулдаги амалий машғулотлар мавзулари ва мазмуни, ташкил бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар.

Амалий машғулотлар 50% назарий ва 50% амалий қисмдан (амалий машғулот мавзусига таълуқли янги туғилган чақалоқлар, чегаравий холатлар, кузатиладиган касалликлар, замонавий таснифи, олиб келувчи хавф омиллари, клиник кечишлари, асоратлари, ташхисот, замонавий даволаш усуллари, профилактикасини и назарий асослари, олдини олиш чора тадбирлари кўникмаларини ўзлаштиришдан) иборат бўлган ҳолда ўтказилади.

3.2.1. Амалий машғулотларнинг мавзулар рўйхати:

1-мавзу. Перинатологиянинг долзарб муаммолари. Чақалоқларга тиббий ёрдамни ташкиллаштириш. Перинатологияга кириш. ЖССТ терминлари. Неонатал хизматни ташкиллаштириш ва регионализациялаштириш асосий тамойиллари (ЖССТ, Юнисеф тавсиялари, ЎзРССВ буйруқлари асосида).

2-мавзу. Янги туғилган чақалоқларни парвариши асослари. Чақалоқлар кўриги. Чақалоқларни туғруқхонада бирламчи парваришлаш. Иссиқликни таъминлаш. Бирламчи кўкракка қўйиш, кўкрак сути билан боқишнинг ўзига хос хусусиятлари. Чақалоқлар иммунопрофилактикаси (ЮНИСЕФ тавсиялари асосида). Чақалоқларни кундалик парвариши.

3-мавзу. Янги туғилган чақалоқлар адаптацияси, чегаравий ҳолатлар. Мослашув даврлари. Транзитор қон айланиши. Чегаравий ҳолатлар: терининг транзитор ўзгаришлари, физиологик сариқлик, тана вазнининг физиологик камайиши, транзитор полицитемия, жинсий криз, буйрак ва ичакнинг транзитор ҳолатлари.

4-мавзу. Муддатига етмай туғилган чақалоқлар. Муддатига етмай туғилиш сабаблари. Парваришлаш тамойиллари. Муддатига етмай туғилган болаларда чегаравий ҳолатлар ва адаптациянинг ўзига хос ҳусусиятлари. Муддатига етмай туғилган чақалоқларни овқатлантириш(ЮНИСЕФ тавсиялари асосида).

5-мавзу. Ҳомила ривожланишининг орқада қолиши. Чақалоқларнинг функционал ҳолати ва етуклик даражасини баҳолаш. Ҳомила ривожланишининг орқада қолиши сабаблари, патогенези, таснифи, клиникаси, парваришлаш.

6-мавзу. Перинатал асфиксия. Ҳомила гипоксияси. Туғруқ вақтидаги асфиксия. Апгар шкаласи ёрдамида баҳолаш. Сабаблари, патогенези, клиника, ташхисот мезонлари (ЖССТ), асоратлари. Чақалоқлар бирламчи реанимацияси ва интенсив даволашнинг замонавий халқаро стандартлари. Чақалоқлар реанимацияси қадамлари.

7-мавзу. Янги туғилган чақалоқлар сариқликлари. Янги туғилган чақалоқлар сариқликларининг патогенез, таснифи, клиникаси, қиёсий ташхисоти. Турли ҳилдаги сариқликларда даво тактикаси.

8-мавзу. Янги туғилган чақалоқлар гемолитик касалликлари. Чақалоқлар гемолитик касаллигининг этипатогенези, клиник шакллари, кечишининг ўзига хос хусусиятлари. Ташҳислаш ва даволаш тактикаси, асоратлари, олдини олиш чоралари.

9-мавзу. Респиратор дистресс синдроми. Пневмопатиялар этиопатогенез, клиника, Ташҳислаш ва даволаш тактикаси, антенатал ва постнатал профилактикаси.

10-мавзу. Юмшоқ тўқима, суяк-мушак тизими туғруқ жароҳатлари. Орқа мия туғруқ жароҳатлари. Туғруқ шиши, кефалогематома, апаневроз остига қон қуйилиши, мушаклар жароҳати, ўмров суягининг синиши. Орқа мия елга чигалининг туғруқ жароҳати. Клиникаси, ташхислаш, даволаш тактикаси.

11-мавзу. Бош мия туғруқ жароҳатлари. Бош мия ичига қон қуйилишининг турлари. Жароҳатларнинг клиникаси, ташҳисоти, даволаш ва олдини олиш чора тадбирлари.

12-мавзу. Тери ва киндикнинг ҳар ҳил генезли касалликлари. Телеангиоэктазия, пигмент доғлари, туғма ихтиоз, адипонекроз, склерема, склередема. Стафилодермиялар. Омфалит.

13-мавзу. Янги туғилган чақалоқлар сепсиси. Этиопатогенез, таснифи, клиникаси. Сепсиснинг эрта ва кечки турларининг ташҳисот мезонлари. Даволаш ва олдини олиш чора тадбирлари

14-мавзу. Ҳомила ичи инфекциялари. Токсоплазмоз, хламидиоз, листериоз, захм, қизилча, герпес, цитомегаловирус, ОИВ/ОИТС. Патогенез, клиникаси, ташхисоти, даволаш тамойиллари, ҳомила ичи инфекцияларини онадан болага юқиш йўлининг олдини олиш чоралари.

15-мавзу. Қайт қилиш ва қусиш синдроми. Таснифи, клиникаси, ташхисоти. Чақалоқлар гастро-эзофагиал рефлюкс ахалазия, аэрофагия, пилоростеноз, пилороспазм, касаллиги клиникаси, ташхисоти, даволаш.

3.2.2. Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар:

Амалий машғулотлар мультимедиа қурилмалари билан жиҳозланган аудиторияда бир академик гуруҳга бир ўқитувчи томонидан ўтказилади.

Амалий машғулотларни ўтказишда қуйидаги дидактик тамойилларга амал қилинади:

- Амалий машғулотларни мақсадини аниқ белгилаб олиш;
- Ўқитувчининг инновацион педагогик фаолияти бўйича билимларни

чуқурлаштириш имкониятларига талабаларда қизиқиш уйғотиш;
- Талабада натижани мустақил равишда қўлга киритиш имкониятини таъминлаш;
- Талабани назарий-методиқ жиҳатдан тайёрлаш ва ҳ.к.

3.2.3. Модулни ўқитиш давомида эгалланадиган амалий кўникмалар ва компетенциялар:

Модул давомида талабалар янги туғилган чақалоқлар, чегаравий холатлар, кичик вазнли чақалоқлар, муддатига етмвй туғилган чақалоқларни парвариши ва овқатлантириш, чақалоқларда кузатиладиган касалликлар, замонавий таснифи, олиб келувчи хавф омиллари, клиник кечишлари, асоратлари, ташхисот, замонавий даволаш усуллари, олдини олиш чора тадбирларини ўтказиш кўникмаларига эга бўлиши керак.

Модул давомида эгалланадиган амалий кўникмалар рўйҳати:

Ўқув амалиётини ўтиш даврида талабалар қуйидаги амалий кўникмаларни ўзлаштиришлари кўзда тутилган:

- янги туғилган чақалоқни кўруви;
- янги туғилган чақалоқни жисмоний ривожланиши ва етуклигини бахолаш;
- соғлом ва касал чақалоқни овқатлантириш усулларини қўллаш;
- янги туғилган чақалоқни парваришлаш асослари;
- янги туғилган чақалоқлик даври патологик холатлари диагностикаси;
- замонавий касалликлар таснифини қўллаган ҳолда, ташхисни шакллантириш;
- янги туғилган чақалоқларни текшируви ва даволаш режасини тузиш;
- янги туғилган чақалоқларни реанимацияси асослари ва усуллари;
- Крамер шкаласи ёрдамида сариқлик даражасини аниқлаш;
- оила шароитида эпидемияга қарши ва профилактик тадбирларни ташкил қилиш;
- янги туғилган чақалоқларни иммунопрофилактикасини ўтказишни;
- зонд орқали овқатлантириш техникаси;
- назогастрал зонд киритиш техникаси;
- лаборатор – инструментал текширувларни таҳлил қилиш;
- қонни алмашлаб қуйиш техникаси;
- фототерапия ўтказиш;

Модул давомида эгалланадиган компетенциялар (номи, коди) рўйхати:

УК 1[1]. Абстракт фикр юритиш, ходисаларни таҳлил ва синтез қилиш қобилиятига эга бўлиш;

УК 2. Дунёқарашни шакллантириш учун фалсафий билимларнинг асосларидан фойдаланиш қобилияти;

[1]УК- умумий компетенция

УК 3. Ностандарт вазиятларда ҳаракат қилиш қобилияти, қабул қилинган қарорлар учун ижтимоий ва аҳлоқий жавобгарликни олишга тайёрлик;
УК 4. Ўз-ўзини ривожлантиришга, англашга, ўқишга, ижодий салоҳиятдан фойдаланишга тайёрлик;
УКК 1[2]. Касбий фаолиятнинг стандарт вазифаларини ахборот, библиографик манбалар, биотиббиёт терминологияси, ахборот-коммуникация технологиялари ва ахборот хавфсизлигининг асосий талабларини ҳисобга олган ҳолда ҳал қилишга тайёрлик;
УКК 2. Профессионал фаолиятдаги муаммоларни ҳал қилиш учун оғзаки ва ёзма равишда рус ва хорижий тилларда мулоқот қилишга тайёрлик;
УКК 3. Тиббий хужжатларни (Чақалоқни ривожланиш тарихи, касаллик тарихи) юритишга тайёргарлик;
УКК 4. Янги туғилган чақалоқларда антропометрик текширувлар ўтказа билиш ва текширилувчиларнинг саломатлик холатини бахолашни билиш;
УКК 5. Тиббий текширувлар ўтказишда кўзда тутилган тиббий асбоблардан фойдаланишга тайёрлик.

Модул давомида клиник ўқув амалиётни ташкил этиш бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар:

Талабаларнинг клиник ўқув амалиёти бўлимларда ўтказилади. Амалий машғулотда амалий кўникмаларга ўргатиш жараёни батафсил режалаштирилади ва 3 босқични ўз ичига олади:
1. Кириш қисми – машғулотнинг мақсади ва вазифалари аниқланади, ўрганилаётган кўникмадан фойдаланишнинг мотивацион асоси, унинг назарий жиҳатлари муҳокама қилинади. Агар техник воситаларни қўллаш талаб этилса (фонендоскоп, Амбу қопи, ларингоскоп, интубацион трубка, зонд), унда уларнинг таъсир механизми, қўллаш техникаси таништирилади.
2. Кўникмани намойиш қилиб бериш ва кўп марта машқ қилиш – бунда кўникмани босқичларга тўғри тақсимлашга алоҳида эътибор қаратилади. Тескари алоқани олгунга қадар, яъни ўрганаётган шахс мустақил, бироқ педагог назорати остида бажара олганда, кўникмани бажаришнинг барча босқичларини умумлаштириш, ўзаро бир-бирида кўп марта машқ қилиш ва амалий кўникмага эга бўлиш.
3. Хулоса – талаба ушбу кўникманинг педагог назоратида аҳамиятини муҳокама қилиш ва уни турли вазиятларда қўллаш. Ўқитиш жараёнида юзага келган муамммоларни аниқлаш ва ҳал қилиш.

Талабаларга бажарилаётган амаллар алгоритми мавжуд бўлиши лозим (кафедранинг услубий қўлланмасида касбий йўриқномалар батафсил ёритилган, ўқув хонаси деворига схема кўринишида осиб қўйилган бўлиши лозим).Ўқитувчи назорат қилади ва керак бўлганда талабалар ишидаги хатоликларни тўғрилайди. Талаба, унинг хатоси нимада эканлигини, ўқитувчига ва бошқа талабаларга тушунтириб беради ва сўнгра муолажани такрорлайди. Интерфаоллик шунда намоён бўладики, бунда бошқа талабалар

[2]УКК – умумий касбий компетенция

эксперт сифатида чиқишга ва ўқитилаётган талабанинг амалий кўникмани тўғри ўзлаштирганлигини баҳолашга тайёр бўлишлари лозим.

Машғулот сўнггида ўқитувчи ҳар бир талабанинг амалий кўникмани ўзлаштирганлик даражасини баҳолайди. Талаба амалий кўникмани ўзлаштира олмаган вазиятларда, машғулотдан ташқари вақтда мустақил ўзлаштириш тавсия этилади.

4. Мустақил таълим ва мустақил ишлар, ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

4.1.Тавсия этилаётган мустақил ишларнинг мавзулар рўйхати:

1. Неонатологияда деонтологиянинг асослари.
2. Чақалоқларни озиқлантириш хусусиятлари.
3. Чақалоқларда оғриқ ва оғриқсизлантириш.
4. Чақалоқлар некротик энтероколити.
5. Янги туғилган чақалоқлар реанимациясининг туғруқ залидаги этик томонлари.
6. Янги туғилган чақалоқларда ва ҳомилада билирубин алмашинуви хусусиятлари.
7. Респиратор дистресс синдромида замонавий LIZA ва INSURE даволаш усуллари.
8. Туғма юрак нуқсонлари.
9. Чақалоқларда антибиотикотерапия хусусиятлари.
10. Чақалоқларда буйрак касалликлари.
11. Янги туғилган чақалоқларда гемо-ликвородинамика, орқа мия суюқлиги таркибининг хусусиятлари.
12. Янги туғилган чақалоқларда киндикнинг ноинфекцион ва инфекцион касалликлари .
13. Чақалоқларда ОИВ инфекцияси.
14. Чақалоқларда COVID-19 инфекцияси.
15. Туғма физиологик рефлексларнинг шаклланиш босқичлари ва уларнинг текшириш усуллари.
16. Даврларига боғлиқ холда орқа мия ва периферик нерв системасининг туғруқ травмаларининг даволаш усуллари ва тиббий ёрдам тамойиллари.
17. Чақалоқлар скрининги
18. Туғма гипотериоз касаллиги ва скрининги.
19. Фенилкетонурия касаллиги ва скрининги.
20. Галактаземия касаллиги ва скрининги.

4.2. Тавсия этилаётган мустақил ишларнинг шакллари:

Тиббиёт касбига кириш модули бўйича тавсия этилаётган мустақил ишлар модул тизимида турли хил кейс, вазиятли масала ва презентация шаклида амалга оширилади.

4.3. Мустақил таълим ва мустақил ишларни ташкил этиш бўйича умумий кўрсатма ва тавсиялар:

Неонатология модули бўйича мустақил иш аудитория ва аудиториядан ташқари ўтказилади.

Талаба мустақил ишни ташкил этишда қуйидаги шакллардан фойдаланилади:

- аудитория машғулотларидан ташқари тренажёр, муляж ва симуляцион залларда/марказларда тасдиқланган амалий кўникмаларни педагог назоратида сон ва сифат жихатдан бажариш ва амалий кўникмаларни ўзлаштириш дафтарларида акс эттириш;
- клиник ўқув базаларида аудиториядан ташқари ташкиллаштирилган клиник навбатчиликда тасдиқланган амалий кўникмаларни навбатчи шифокор-педагог назоратида сон ва сифат жихатдан бажариш ва навбатчилик дафтарларида акс эттириш;
- айрим назарий мавзуларни ўқув адабиётлари ёрдамида мустақил ўзлаштириш;
- берилган мавзу бўйича ахборот (реферат) тайерлаш;
- модулнинг бўлимлари ёки мавзулари устида махсус ёки илмий адабиётлар (монографиялар, мақолалар) бўйича ишлаш ва маърузалар қилиш;
- вазиятли ва клиник муаммоларга йўналтирилган вазиятли масалалар ечиш;
- моделлар ясаш, кроссвордлар тузиш, органайзерлар тузиш ва ҳ.к.

Неонатология модули бўйича курс иши режада кўзда тутилмаган.

Модул бўйича талабалар билимини назорат қилиш турлари ва баҳолаш мезонлари

Неонатология модули бўйича назорат турлари ва баҳолаш мезонлари ҳақидаги маълумот модул бўйича биринчи машғулотда талабаларга эълон қилинади.

Талабаларнинг модул бўйича ўзлаштириш даражасининг Давлат таълим стандартларига мувофиқлигини таъминлаш учун қуйидаги назорат турлари ўтказилади:

- жорий назорат (ЖН);
- оралиқ назорат (ОН);
- якуний назорат (ЯН).

ЖОРИЙ НАЗОРАТ (ЖН)

ЖНда талабанинг модул мавзулари бўйича билим, амалий кўникма ва компетенцияларни эгаллаш даражасини аниқлаш ва баҳолаб бориш кўзда тутилади. Неонатология модули бўйича ЖН оғзаки, ўргатувчи-назорат тестлари, тарқатма материаллари билан ишлаш, вазиятли масалалар, муляж ва фантомларда ишлаш маълумотларини ўрганиш, уйга берилган вазифаларни текшириш ва шу каби бошқа шаклларда ўтказилиши мумкин.

Баҳолашда талабанинг билим даражаси, амалий машғулот

материалларини ўзлаштириши, назарий материал муҳокамасида ва таълимнинг интерактив усулларида иштирокининг фаоллик даражаси ҳисобга олинади.

Ҳар бир машғулотда барча талабалар баҳоланиши шарт. Максимал балл 100, ўтиш бали 55 балл.

Жорий назоратда саралаш (ўтиш) баллидан кам балл тўплаган ва узрли сабабларга кўра назоратларда қатнаша олмаган талабага қайта топшириш учун, навбатдаги шу назорат туригача, сўнгги жорий назорат учун якуний назоратгача бўлган муддат берилади.

Жорий назоратда талаба ажратилган кредитни тўлиқ тўплаши шарт, шундагина у ЯН киритилади.

Касаллиги сабабли дарсларга қатнашмаган ҳамда белгиланган муддатларда жорий назоратни топшира олмаган талабаларга факультет декани фармойиши асосида, ўқишни бошлаганидан сўнг икки ҳафта муддатда топширишга рухсат берилади.

Семестр якунида модул бўйича жорий назоратда саралаш балидан кам балл тўплаган талаба академик қарздор ҳисобланади.

Академик қарздор талабаларга семестр тугаганидан кейин қайта ўзлаштириш учун бир ой муддат берилади. Шу муддат давомида модулни ўзлаштира олмаган талаба факультет декани тавсиясига кўра белгиланган тартибда ректорнинг буйруғи билан талабалар сафидан четлаштирилади.

Модулга ажратилган 4,5 кредитни талаба ЖН давомида йиғади.

Модул бўйича таълим олувчи рейтинги қуйидагича аниқланади:

Балл	ECTS баҳо	ECTS нинг таърифи		Баҳо	Таърифи
86-100	A	"аъло" – аъло натижа, минимал ҳатоликлар билан	модул дастурининг барча бўлимлари бўйича тизимли, тўла ва чуқур билимга эга бўлиши, зарур далиллар билан асослай олиши; терминологиядан (шу жумладан, илмий, хорижий тилда ҳам) аниқ, ўз ўрнида фойдаланиши, саволларга жавобни мантиқан тўғри, стилистик саводли равишда ифодалаши; муаммоли саволларни аниқлаши, ўз қарашларини илмий-амалий тилда асослаб бера олиши; модулнинг таянч тушунчаларини билиши ва уни қисқа вақт ичида илмий ва амалий масалаларни ечишда самарали қўллай олиши; ностандарт вазиятларда муаммоларни мустақил ва ижодий ҳал қила олиш қобилиятини кўрсата олиши; амалий кўникмаларни мустақил равишда тўлиқ бажара олиши (сифати	5	аъло

			ва белгиланган сони жиҳатдан) ва компетенцияларни тўлиқ эгаллаши; амалий масалаларни қисқа, асосланган ва рационал равишда ҳал этиши; модул дастурида тавсия этилган асосий ва қўшимча адабиётларни тўлиқ ва чуқур ўзлаштириши; модул бўйича назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англаш, уларга танқидий баҳо бериш ва бошқа модуллар илмий ютуқларини қўллай олиши; назарий ва амалий машғулотларда бутун семестр мобайнида ижодий ва мустақил қатнашиши, гуруҳли муҳокамаларда фаол бўлиши, вазифаларни бажаришда юқори маданият даражасига эга бўлиши лозим;		
81-85	B	"жуда яхши" – ўртадан юқори натижа, айрим ҳатоликлар билан	модул дастурининг барча бўлимлари бўйича тизимли, тўла ва чуқур билимга эга бўлиши, зарур далиллар билан асослай олиши; терминологиядан (шу жумладан, илмий, хорижий тилда ҳам) аниқ, ўз ўрнида фойдаланиши, саволларга жавобни мантиқан тўғри, стилистик саводли равишда ифодалаши; ўз фикрини исботлашда ёки бошқа назарий материални баён қилишда юзага келган ноаниқликларни мустақил бартараф эта олиши; модулнинг таянч тушунчаларини билиши, қисқа вақт ичида илмий ва касбий вазифаларни қўйиш ҳамда ҳал қилишда ундан унумли фойдаланиши; стандарт вазиятларда муаммоларни ўқув дастури доирасида мустақил ҳал қила олиши; амалий кўникмаларни мустақил равишда тўлиқ бажара олиши (сифати ва белгиланган сони жиҳатдан) ва компетенцияларни тўлиқ эгаллаши; амалий машғулотларда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни яхши билишини намойиш қилиши, ушбу билимларни янги вазиятларда тўғри (лекин доим ҳам рационал эмас) қўллай олиши, бажарилган иш натижаларини етарли даражада расмийлаштира олмаганлиги; модул дастурида тавсия қилинган асосий адабиётларни ўзлаштириши;	4	яхши

			ўрганилаётган модул бўйича назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англай олиши ва уларга танқидий баҳо бериши; назарий ва амалий машғулотларда бутун семестр мобайнида ижодий ва мустақил қатнашиши, гуруҳли муҳокамаларда фаол бўлиши, вазифаларни бажаришда жуда яхши маданият даражасига эга бўлиши лозим;		
71-80	C	"яхши" – ўртача натижа, сезиларли ҳатоликлар билан	модул дастурининг барча бўлимлари бўйича тизимли, тўла ва чуқур билимга эга бўлиши, зарур далиллар билан асослай олиши, аммо бир оз камчиликлар билан; терминологиядан (шу жумладан, илмий, хорижий тилда ҳам) аниқ, ўз ўрнида фойдаланиши, саволларга жавобни мантиқан тўғри, стилистик саводли равишда ифодалаши; ўз фикрини исботлашда ёки бошқа назарий материални баён қилишда юзага келган ноаниқликларни мустақил бартараф эта олиши; модулнинг таянч тушунчаларини билиши, қисқа вақт ичида илмий ва касбий вазифаларни қўйиш ҳамда ҳал қилишда ундан унумли фойдаланиши; стандарт вазиятларда муаммоларни ўқув дастури доирасида мустақил ҳал қила олиши; амалий кўникмаларни мустақил равишда бажара олиши (сифати ва белгиланган сони жиҳатдан) ва компетенцияларни эгаллаши, аммо бир оз камчиликлар билан; амалий машғулотларда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни яхши билишини намойиш қилиши, ушбу билимларни янги вазиятларда тўғри (лекин доим ҳам рационал эмас) қўллай олиши, бажарилган иш натижаларини етарли даражада расмийлаштира олмаганлиги; модул дастурида тавсия қилинган асосий адабиётларни ўзлаштириши; ўрганилаётган модул бўйича назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англай олиши ва уларга танқидий баҳо бериши; назарий ва амалий машғулотларда бутун семестр мобайнида ижодий ва		

			мустақил қатнашиши, гуруҳли муҳокамаларда фаол бўлиши, вазифаларни бажаришда яхши даражага эга бўлиши лозим;		
60-70	D	"қониқарли" – суст натижа, қўпол камчиликлар билан	давлат таълим стандартлари (талаблари) доирасида етарли билим ҳажмига эга бўлиши; терминологияни ишлатиши, саволларга жавобларни тўғри баён қилиши, лекин бунда айрим хатоларга йўл қўйиши; жавоб беришга ёки айрим махсус кўникмаларни намойиш қилишда қийналганда, модул бўйича асосий тушунчага эга эканлигини намойиш этиши; амалий кўникмаларни (сифати ва белгиланган сони жиҳатдан) мустақил аммо ҳатоликлар билан тўлиқ бажара олиши; компетенцияларни мустақил, аммо ҳатоликлар билан эгаллаши; модулининг умумий тушунчалари бўйича қисман билимга эга бўлиши ва уни стандарт (намунавий) вазиятларни ҳал этишда қўллай олиши; педагог ходим ёрдами билан стандарт вазиятларни ҳал эта олиши; ўқилаётган модул бўйича асосий назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англаши, уларга баҳо бера олиши; назарий ва амалий машғулотларда педагог ходим раҳбарлигида қатнашиши, вазифаларни бажаришда етарли маданият даражасига эга бўлиши лозим;	3	Қониқарли
55-59	E	"ўрта" – минимал натижага тенг	давлат таълим стандартлари (талаблари) доирасида қониқарли билим ҳажмига эга бўлиши; терминологияни ишлатиши, саволларга жавобларни тўғри баён қилиши, лекин бунда айрим қўпол хатоларга йўл қўйиши; жавоб беришга ёки айрим махсус кўникмаларни намойиш қилишда қийналганда ва ҳатоларга йўл қўйганда, модул бўйича асосий тушунчага эга эканлигини намойиш этиши; амалий кўникмаларни (сифати ва белгиланган сони жиҳатдан) мустақил эмас ва ҳатоликлар билан тўлиқ бажара олиши;		

			компетенцияларни мустақил эмас ва ҳатоликлар билан эгаллаши; модулининг умумий тушунчалари бўйича қисман билимга эга бўлиши ва уни стандарт (намунавий) вазиятларни ҳал этишда қўллай олиши; педагог ходим ёрдами билан стандарт вазиятларни ҳал эта олиши; ўқилаётган модул бўйича асосий назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англаши, уларга баҳо бера олиши; назарий ва амалий машғулотларда педагог ходим раҳбарлигида қатнашиши, вазифаларни бажаришда етарли маданият даражасига эга бўлиши лозим;		
31-54	FX	"қониқарсиз" – минимал даражадаги билимларни олиш учун қўшимча мустақил ўзлаштириши зарур	давлат таълим стандартлари (талаблари) доирасида фақат айрим фрагментар билимларга эга бўлса; илмий терминларни ишлата олмаса ёки жавоб беришда жиддий мантиқий хатоларга йўл қўйса; назарий ва амалий машғулотларда пассив қатнашиб, вазифалар бажариш маданиятининг паст даражасига эга бўлса; амалий кўникмаларга ва компетенцияларга эга бўлмаса, ўз хатоларини ҳатто педагог ходим тавсиялари ёрдамида ҳам тўғрилай олмаса.	2	Қониқарсиз
0-30	F	"мутлоқ қониқарсиз" – тўлиқ қайта ўзлаштириши лозим	давлат таълим стандартлари (талаблари) доирасида фақат айрим фрагментар билимларга эга бўлса; терминларни ишлата олмаса ёки жавоб беришда жиддий ва қўпол мантиқий хатоларга йўл қўйса ёки умуман жавоб бермаса; назарий ва амалий машғулотларда пассив қатнашиб, вазифалар бажариш маданиятининг паст даражасига эга бўлса ёки умуман бажармаса; амалий кўникмаларга ва компетенцияларга эга бўлмаса, ўз хатоларини ҳатто педагог ходим тавсиялари ёрдамида ҳам тўғрилай олмаса.		

ОРАЛИҚ НАЗОРАТ (ОН)

Неонатология модули бўйича ОН цикл охирида бир марта ўтказилади. ОН га ЖН бўйича тегишли кредитларни тўплаган талаба киритилади. ОН тури кафедра мажлисининг қарори билан белгиланади. ОН да саралаш бали (55балл) йиға олмаган талаба якуний назоратга қўйилмайди.

Оралиқ назоратни ўтказиш жараёни кафедра мудири томонидан тузилган комиссия иштирокида даврий равишда ўрганиб борилади ва уни ўтказиш тартиблари бузилган ҳолларда, оралиқ назорат натижалари бекор қилинади ва оралиқ назорат қайта ўтказилади.

ЯКУНИЙ НАЗОРАТ (ЯН)

ЖНга ажратилган кредитларни тўлиқ тўплаган талаба ЯНга киритилади. ЯНда талабанинг билим, кўникма ва малакалари модулнинг умумий мазмуни доирасида баҳоланади. ЯН модул бўйича ўқув машғулотлари тугаганидан сўнг ўтказилади. Бунда талабаларнинг компетенцияларни, амалий кўникмаларни эгаллаш даражаси ва назарий билимлари текширилади. ЯНда саралаш балини (55 балл) йиға олмаган талаба ЯНдан ўтмаган ва модулни ўзлаштирмаган деб ҳисобланади (ЖНда кредитни тўлиқ йиғган бўлса ҳам).

Таълим муассасаси ректорининг буйруғи билан ички назорат ва мониторинг бўлими раҳбарлигида тузилган комиссия иштирокида якуний назоратни ўтказиш жараёни даврий равишда ўрганиб борилади ва уни ўтказиш тартиблари бузилган ҳолларда, якуний назорат натижалари бекор қилинади ва якуний назорат қайта ўтказилади.

Касаллиги сабабли якуний назоратни топшира олмаган талабаларга факультет декани фармойиши асосида, ўқишни бошлаганидан сўнг икки ҳафта муддатда топширишга рухсат берилади.

Семестр якунида якуний назоратда саралаш балидан кам балл тўплаган талаба академик қарздор ҳисобланади.

Академик қарздор талабаларга семестр тугаганидан кейин қайта ўзлаштириш учун бир ой муддат берилади. Шу муддат давомида модулни ўзлаштира олмаган талаба факультет декани тавсиясига кўра белгиланган тартибда ректорнинг буйруғи билан талабалар сафидан четлаштирилади.

Талаба назорат натижаларидан норози бўлса, модул бўйича назорат тури натижалари эълон қилинган вақтдан бошлаб бир кун мобайнида факультет деканига ариза билан мурожаат этиши мумкин. Бундай ҳолда факультет деканининг тақдимномасига кўра ректор буйруғи билан 3 (уч) аъзодан кам бўлмаган таркибда апелляция комиссияси ташкил этилади.

Апелляция комиссияси талабаларнинг аризаларини кўриб чиқиб, шу куннинг ўзида хулосасини билдиради.

Баҳолашнинг ўрнатилган талаблар асосида белгиланган муддатларда ўтказилиши ҳамда расмийлаштирилиши факультет декани, кафедра мудири, ўқув бўлими ҳамда ички назорат ва мониторинг бўлими томонидан назорат қилинади.

5. **Асосий ва қўшимча ўқув адабиётлар ҳамда ахборот манбаалари**

5.1. Асосий адабиётлар.

1. А.В. Алимов. Неонатология, Тошкент, 2018.
2. A.V. Alimov. Neonatologiya, Toshkent, 2012.
3. Н.П. Шабалов. Неонатология, Санкт - Петербург, 2016.

5.2. Қўшимча адабиётлар.

1. Основы ухода за здоровым и больным новорожденным ребенком.
2. Камилов А.И., Ташкент. 2007
3. Решение проблем новорожденных. Руководство для эффективной практики. ВОЗ 2005.
4. Чақалоқлар реанимацияси. Тошкент. 2014.
5. Эффективная перинатальная помощь и уход (ЭПУ)
6. Кўкрак сути билан боқиш. Д.И.Махмудова, М.Н.Ахмедов, А.Л. Толипова ва бошк. Тошкент. М.Медицина. 2003.
7. Внутриутробные инфекции у новорожденных. З.Ж. Рахманкулова, З.С. Камалов, Т.У. Арипова. Ташкент. 2016.
8. Неонатология. Национальное руководство. Н.Н. Володин., Е.Н. Байбарин., Г.Н. Буслаева., Д.Н. Дегтярев. 2008. Москва
9. Руководство участкового педиатра. Т.Г. Авдеева. 2008. Москва
10. Тепловая защита новорожденного. Практическое руководство. (Безопасное материнство). ЮНИСЕФ. Ташкент. 2009
11. Неонатология. Практические рекомендации. Р. Рооз., О. Генцель-Боровичени., Г. Прокитте. Москва. Медицинская литература. 2011 г.
12. Меёрий хужжатлар: Вазирлар маҳкамасининг Соғлиқни Сақлашга тегишли қарорлари, ЎзРССВ буйруқлари.

Интернет сайтлари

http://www.medicalstud.ru/med-ge
http://www.pharmamed.ru/mg
http://www.rmj.net
www.mediasphera.aha.ru/pediatr/ped-mn.htm – Российский вестник перинатологии и педиатрии

“НЕОНАТОЛОГИЯ” МОДУЛИ СИЛЛАБУСИ

Модулнинг тўлиқ номи	**Неонатология**		
Модул коди:	Кредит ҳажми: умумий – 4,5 кредит ЖН – 4,5 кредит: ОН - 0 кредит (мажбурий) ЯН – 0 кредит (мажбурий)	Модул ўтилиш даври: 9 ва 10 семестр	ECTS value: 10
Таълим	5510200 – «Педиатрия иши»	5 босқич бакалаврлари	

йўналиши		
Модулнинг давомийлиги	6 ҳафта	
Ўқув соатлари хажми:	Жами соат:	162
	Шунингдек:	
	маъруза	8
	амалий машғулот	36
	клиник ўқув амалиёти	46
	мустақил таълим	72
Ўқув модулининг статуси	Клиник модуллар блоки	
ОТМ номи, манзили		
Кафедра номи		
Мазкур курснинг ўқитувчилари ҳақида маълумот	Маърузачиларнинг Ф.И.Ш. Амалий машғулот ўтказувчиларнинг Ф.И.Ш.	E-mail: E-mail:
Машғулот вақти ва жойи		
Модулнинг мазмуни	Неонатология модули бўлажак мутахассисни тайёрлашнинг илк босқичидан талабаларга касбий билим, кўникма ва малакаларни шакллантиришни бошлайди, талабани назарий маълумотидан бошланғич амалий кўникмаларни фантомларда бажаришга ўргатиб ва орттирилган кўникмаларни замонавий тиббий технологиялар орқали клиник амалиёт билан уйғунлаштирган ҳолда қўллашга имкон яратади.	
Пререквизитлар	Нормал анатомия, нормал физиология, гистология, биология, биохимия, биофизика, болалар касалликлари пропедевтикаси, факультет педиатрия, госпитал педиатрия фанлари назарий ва амалий қисми ҳисобланади.	
Постреквизитлар	Неонатология модули кейинчалик педиатрия ва болалар реанимацияси, болалар хирургияси, асаб касалликлари, гематология, юқумли касалликлар модуллари учун назарий ва амалий замин бўлиб хизмат қилади.	
Модулнинг мақсади	Талабаларга неонатология йўналиши бўйича янги туғилган чақалоқларни адаптация даврида барча чегаравий ҳолатларни, адаптация жараёнларида қиёсий ташхислашни, патологик ҳолатларни ажратишни, бирламчи ва кундалик парвариш асосларини, кичик вазнли чақалоқлар парвариши, соғлом ва касал туғилган чақалоқлар организмнинг ишлаш механизмларини, чақалоқлар касалликларини эрта диагностикасини ва даволаш, профилактика усулларини, тўғри	

	реабилитацияни ўргатиш
Модулнинг вазифалари	талабаларга янги туғилган чақалоқлар анатомо-физиологик хусусиятлари, Ўзбекистонда неонатол хизматни ташкиллаштириш, янги туғилган чақалоқ кўруви ва клиник текширишнинг ўзига хос хусусиятлари; - талабаларда чақалоқлик даври касалликларининг этиологияси, патогенези, клиник кўриниши, уларни даволаш ва асоратларининг олдини олиш тўғрисидаги билимларни шакллантириш ва такомилллаштириш. - Янги туғилган чақалоқлик давр чегаравий ҳолатлари ва касалликлари стандартларини, далилларга асосланган тиббиёт ва ЖССТ кўрсатмаларига асосланган ҳолда ўзлаштириш; - янги туғилган чақалоқлар етуклик даражасини бахолаш, ҳомила ичи ривожланишидан орқада қолиш, ҳомила ривожланишини орқада қолган чақалоқлар ЖССТ тавсияларига асосан парваришлаш; - янги туғилган чақалоқларнинг мослашуви, чегаравий холатлари, чақалоқлик даврининг физиологик феноменлари, янги туғилган чақалоқларни бирламчи ва кундалик парвариши, туғруқ залида чақалоққа бирламчи ёрдам, чақалоқлар иммунизацияси, янги туғилган чақалоқларни кўкрак сути билан энтерал ва парентерал озиқлантириш тамойиллари. - кичик вазнли чақалоқлар парвариши, кичик вазнли чақалоқларни овқатлантиришни, умумий педиатр амалиётида зарур бўладиган кичик вазнли чақалоқларни даволаш, ташхислаш ҳажмини мустақил аниқлаш ва бажариш кўникмаларини шакллантириш; - чақалоқлик даврида юзага келиши мумкин бўлган шошилинч холатларда кўрсатиладиган юқори малакали, замонавий, тиббий ёрдам кўникмаларини шакллантириш; - неонатологияга оид жаҳондаги илм-фан, техника, технологияларнинг сўнгги ютуқларини, илғор ҳорижий тажрибаларни кенг ёритиш; - она, оила ёки индивидуал шахсларга соғлом турмуш тарзи, гигиеник қоидалари ва уй шароитидаги парвариш асослари бўйича тарғибот қилишни ўргатиш.
Модул бўйича талабалар билими, кўникма ва малакаларига	**Цикл якунида** ***Талаба:*** – ҳомила ривожланиши – асослари ва унга таъсир қилувчи омиллар; оилани ижтимоий ва оналарни

қўйиладиган талаблар	саломатлигини сақлаш муаммолар ҳақида **тасаввурга эга бўлиши**; – янги туғилган чақалоқларни анатомо-физиологик хусусиятларини назарий асослари ҳақида; чақалоқларга тиббий ёрдамни кўрсатиш ва ташкиллаштириш; янги туғилган чақалоқлар бирламчи реанимацияси асослари; янги туғилган чақалоқлик даври касалликлари этиологияси, патогенези, клиникаси, диагностикаси, оқибатлари ва профилактикаси **билиши ва улардан фойдалана олиши;** – янги туғилган чақалоқни жисмоний ривожланиши ва етуклигини баҳолаш; чақалоқларни замонавий овқатлантириш усулларини қўллаш; янги туғилган чақалоқларга туғруқ хонадаги парвариши; лаборатор ва асбобий текширувлар тахлили; Крамер шкаласи ёрдамида сариқликни ноинвазив аниқлаш усулини; янги туғилган чақалоқлик даври патологик холатларини баҳолаш; янги туғилган чақалоқлар бирламчи реанимацияси барча усуллари; янги туғилган чақалоқларни иммунопрофилактикасини ўтказиш **кўникмаларига эга бўлиши керак;**
Таълим бериш усуллари	маъруза амалий машғулотлар.
Таъминот	видеофильмлар, мультимедияли ва ўқитувчи компьютер дастурлардан, ўқитиш методикасидаги янги технологиялардан, мавзулар бўйича назарий билимларни сўрашдан фойдаланилади; бакалаврларнинг мустақил иши, индивидуал ва гуруҳли презентациялар, уйга берилган вазифаларни тайёрлаш, рефератлар ёзиш, тестлар, вазиятли масалалар ва бошқалар.

Ўқитиш натижалари:

Модулни якунлаганда талаба билади:

1. Янги туғилган чақалоқларни анатомо-физиологик хусусиятларини назарий асослари ҳақида;
2. Чақалоқларга тиббий ёрдамни кўрсатиш ва ташкиллаштириш;
3. Янги туғилган чақалоқлар бирламчи реанимацияси асослари;
4. Янги туғилган чақалоқлик даври касалликлари этиологияси, патогенези, клиникаси, диагностикаси, оқибатлари ва профилактикасини.

Модулни якунлаганда талаба бажара олади:

- Туғруқ залида кичик вазнли ва муддатдан аввал туғилган чақалоқларни кўригини ўтказиш ва клиник ҳолатини баҳолашни;

- Янги тугилган ва муддатдан олдин туғилган чақалоқларда ҳаёт учун хавфли шароитларда ҳаётий функцияларини сақлаб қолиш ва тиклашни;
- Тиббий ёрдам стандартларини инобатга олган холда кичик вазнли ва муддатидан олдин туғилган чақалоқларга тиббий ёрдам кўрсатишда, клиник тавсиялар (даволаш протоколлари)га мувофиқ лаборатор ва инструментал текширувларни олиб боришни;
- Кичик вазнли ва вақтидан илгари туғилган чақалоқларни рационал овқатлантириш ва парваришлашни;
- Кичик вазнли ва вақтидан илгари туғилган чақалоқлар касалликларининг профилактикасини билиш ва санитар гигиеник чора тадбирларни ўтказишни;
- Тиббий хужжатларни юритиш, муассаса ва беморлар тўғрисидаги маълумотларни сир тутиш, иш фаолиятини режалаштириш, рақамли технологиялардан фойдаланган ҳолда маълумотларни таҳлил қилишни;
- Шошилинч ҳолатларда ҳолатларда бирламчи реанимация муолажаларни ўтказишни;
- Неонатал ва перинатал ўлимни таҳлил қилишни;
- Чақалоқлар учун кўкрак сути билан озиқлантиришни;
- Ўпка вентиляцияси билан юрак билвосита массаж техникасини билиш, реанимация самарадорлигини баҳолашни;
- Чақалоқларни саломатлик ва хавф гуруҳларини аниқлашни;
- Туғруқ залида ва бўлимда чақалоқни парваришлашни;
- Муддатига етиб ва муддатига етмай туғилган чақалоқларда Амбу қопчасини ишлатишни;
- Ўпка сунъий вентиляциясини (ЎСВ) ўтказишни;
- Зонд орқали овқатлантиришни;
- Иммунопрофилактикани ўтказишни;
- Муддатига етиб ва муддатига етмай туғилган чақалоқларни овқатлантириш ҳажмини ва эҳтиёжини ҳисоблаш усулларини;
- Парентерал овқатлантиришни ҳисоблашни;
- Онага болани овқатлантиришда кўкракка қўйиш техникасини;